

การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

ธนา วิเศษชัย¹ และสฤณี สืบพงษ์ศิริ²

วันได้รับบทความ: 29 พฤษภาคม 2567 วันแก้ไข: 8 มิถุนายน 2567 วันยอมรับเผยแพร่: 10 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือฯ และ 3) ศึกษาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือฯ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 36 ราย และการสนทนากลุ่ม 10 ราย ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์ในสายงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1.ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2.ระดับนโยบาย 3.บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4.นักวิชาการด้านอาชญาวิทยา ด้วยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ได้แก่ 1.ขั้นตอนการปฏิบัติงานเมื่อได้รับแจ้งเหตุจากประชาชน 2.ขั้นตอนในการปฏิบัติงานร่วมกัน 2) ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ได้แก่ 1.ด้านความรู้ความสามารถ 2.ด้านการประสานงาน 3.ด้านการบูรณาการร่วมกัน และ 3) การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ได้แก่ 1.การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจ เพื่อให้เกิดเป้าหมายในการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน 2.การพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ควรมีการจัดอบรมความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง 3.การสร้างเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ โดยยึดหลักการบังคับใช้กฎหมาย สร้างความโปร่งใส และเป็นกลาง 4.การจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยใช้ 5P2R Model ตามแนวคิด Stufflebeam's CIPP Model

คำสำคัญ: การบูรณาการ, ความร่วมมือ, งานสืบสวนสอบสวน, สถานีตำรวจ

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม คณะอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร. คณะอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต

Enhancing Collaborative Integration of Investigative Work at the Police Station Level

Thana Wisadchai¹ & Sarit Suebpongsiri²

Received: May 29, 2024 Revised: June 8, 2024 Accepted: June 10, 2024

Abstract

The objectives of this research are to study the model for enhancing collaborative integration in investigative work at the police station level, examine problems and obstacles in the integration of cooperation, and investigate the development of such cooperation. This study employed a qualitative research approach, collecting data from interviews with 36 key informants and group discussions with 10 informants, each with at least five years of experience in the field. The samples were classified into four groups: the integrative investigation team at the operational level, personnel at the policy level, personnel in justice departments, and criminologists. The sample groups were determined using purposive sampling, and the individual samples were selected using a non-probability sampling method. The results indicated that the guidelines for the collaborative integration of investigative work at the police station level included operational procedures for responding to public incident notifications and procedures for conducting joint tasks. The identified problems and obstacles in collaborative integration included issues related to knowledge, coordination, and overall integration. Furthermore, the development of collaborative integration involved several key strategies: fostering understanding among police officers to create unity in their working goals, enhancing forensic science knowledge through training and seminars, building public trust in police officers by adhering to principles of transparency and justice, and establishing a collaborative integration team using the 5P2R Model based on Stufflebeam's CIPP Model.

Keywords: Integration, Collaboration, Investigative work, Police station

¹ Doctor of Philosophy in Criminology and Justice Administration, Faculty of Criminology and Justice Administration, Rangsit University (Corresponding author)

² Asst.Prof., Pol.Col., Ph.D., Advisor, Faculty of Criminology and Justice Administration, Rangsit University

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีคดีอาชญากรรมเกิดเพิ่มมากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และปัจจัยต่าง ๆ ส่งผลอาชญากรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และพัฒนาขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยปัจจุบันงานด้านการสืบสวนสอบสวนและงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ มีการเผยแพร่อยู่ตลอด เข้าถึงได้ง่ายจนทำให้ผู้ก่ออาชญากรรมสามารถศึกษาหาความรู้ที่ได้มาใช้ในการก่ออาชญากรรม พัฒนาแนวทางในการก่ออาชญากรรมให้มีความสลับซับซ้อน เพื่ออำพรางและทำลายพยานหลักฐาน และยากต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อที่จะทราบพฤติการณ์แห่งคดี ส่งผลให้เกิดความล่าช้าและยากต่อการหาตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษ ซึ่งจะเห็นได้ว่าพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสืบสวนสอบสวน โดยเมื่อรับแจ้งเหตุการณ์สืบสวนสอบสวนก่ออาชญากรรมนั้น พบว่าการปฏิบัติการในการรวบรวมพยานหลักฐานไม่ให้ความสำคัญแก่ผู้ถูกกล่าวหา ยึดแต่คำให้การของพยานบุคคล เนื่องจากการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เกิดเหตุบกพร่อง เช่น ไม่มีการรักษาสถานที่เกิดเหตุ (Crime Scene Preservation) ปล่อยให้ผู้ที่ไม่มีอำนาจหน้าที่เข้าไปในสถานที่เกิดเหตุและการตรวจสถานที่เกิดเหตุล้มเหลว ขาดความละเอียดรอบคอบ ขาดขั้นตอนการวางแผนการทำงาน ทำให้มีสารที่จะเก็บพยานหลักฐานและวัตถุพยาน การดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุพยานได้อย่างครบถ้วน แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้มีการวางแผนการเข้าเก็บพยานหลักฐาน วัตถุพยานต่าง ๆ รวมไปถึงขั้นตอนการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดี รวมถึงความขัดแย้งกันของเจ้าหน้าที่ที่ออกมาชี้แจงกับประชาชน เมื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการสอบสวนเป็นที่สังเกตอย่างยิ่งว่า “ตำรวจถือเป็นต้นน้ำของกระบวนการยุติธรรม มีความสำคัญมากต่อการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน และถ้าต้นน้ำที่ทำหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานทางคดีไม่ดีหรือไม่ครบถ้วน จะเกิดปัญหาและไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้ จึงทำให้การปฏิรูปตำรวจของประเทศไทยใน “การปฏิรูประบบการสอบสวนและการบังคับใช้กฎหมาย” (การพัฒนาระบบและบูรณาการทีมสืบสวนสอบสวน ปราบปรามและงานนิติวิทยาศาสตร์ ในทุกระดับ) มีความจำเป็นต้องพัฒนาและบูรณาการ

โดยในการดำเนินการเพื่อปฏิรูประบบงานสอบสวนนั้น พล.ต.อ.พงศพัชฯ กล่าวว่า จะจัดทีมบูรณาการสำหรับปฏิบัติงานรับแจ้งความและสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานไม่น้อยกว่า 3 ทีม ในแต่ละสถานีตำรวจและแต่ละทีมจะประกอบด้วยพนักงานสอบสวน หัวหน้าทีม, พนักงานสอบสวนประจำทีม (อย่างน้อย 2 นาย), ฝ่ายสืบสวน (อย่างน้อย 2 นาย), ฝ่ายป้องกันปราบปราม, ฝ่ายจราจร, ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน (อย่างน้อย 1 นาย) รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนทั้งในส่วนของผู้ที่ตรวจสถานที่เกิดเหตุและพิสูจน์หลักฐาน พร้อมทั้งการจัดยานพาหนะและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานโดยเฉพาะ “พนักงานสอบสวนหัวหน้าทีม” จะต้องเป็น “ผู้บริหารคดี” ที่ร่วมรับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวน การรวบรวมพยานหลักฐาน กำกับดูแลการติดตามจับกุมผู้กระทำความผิด การทำสำนวนการสอบสวนและมีความเห็นทางคดี ทั้งนี้เพื่อให้การอำนวยความสะดวกในเบื้องต้นเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม เท่าเทียม และได้รับความไว้วางใจจากประชาชนโดยทั่วไป (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองสารนิเทศ, 2559)

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวน ทั้งแบบ ไม่มีการบูรณาการและมีการบูรณาการ ที่ยังประสบปัญหาหลายประการ ดังเช่น การศึกษาของ วราภรณ์ ช่วงชุมห์ส่อง (2559) พบว่า สภาพปัญหาของการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่าง กรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ด้านการสืบสวน ได้แก่ การขาดประสบการณ์ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน การรวบรวมพยานหลักฐาน และการบังคับใช้กฎหมาย ที่ยังไม่มี ความเสมอภาค ปัญหาการวางแผนหรือการทำยุทธศาสตร์สถานีตำรวจภูธร โดยการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่สอดคล้องกับบริบทความต้องการของท้องถิ่น การศึกษาของนราธิป นະຍະເນຕຣ (2563) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจภูธรศรีราชา ได้แก่ จำนวนของพนักงานสอบสวน เวลาในการทำสำนวนการสอบสวน นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวน ได้แก่ สถานีตำรวจภูธรศรีราชา กำลังประสบปัญหาขาดแคลนพนักงานสอบสวน วัสดุอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ในการสอบสวน มีไม่เพียงพอ และปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายพนักงานสอบสวนที่ทำให้พนักงานสอบสวนไม่เจริญก้าวหน้าในสายงาน และการศึกษาของชยุต มายาทร์ (2565) พบว่า ด้านความเร็วของ กระบวนการสอบสวนยังไม่มีความเร็วเท่าที่ควร ด้านความเป็นธรรมของกระบวนการสอบสวน พบว่า ระยะเวลาการดำเนินคดีมีอยู่อย่างตามกฎหมายมีอยู่จำกัดอาจจะทำให้สำนวนคดีอาญาไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ส่งผลต่อความเป็นธรรมได้ ด้านความโปร่งใสของกระบวนการสอบสวน พบว่า เนื่องจากการสืบสวนสอบสวน เป็นกระบวนการลับไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนได้ ทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีอาจจะเกิดความไม่ไว้วางใจในการ ดำเนินการสอบสวนได้ ด้านความเพียงพอของการให้บริการในงานสอบสวน พบว่า สถานีตำรวจขนาดใหญ่และ ขนาดกลางไม่เพียงพอต่อการให้บริการประชาชน อีกทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการงานสอบสวน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์/เทคโนโลยีและสารสนเทศ และ ด้านการบริหารจัดการ

ทั้งนี้ เพื่อให้การบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจเกิดประสิทธิภาพ จึง จำเป็นต้องมีการศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และแสวงหาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของ งานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการอำนวยความ ยุติธรรมสูงสุดแก่ประชาชน จึงเป็นเหตุผลสนับสนุนทำให้การปฏิรูปตำรวจของประเทศไทย มีความจำเป็นและ เร่งด่วน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ “การปฏิรูประบบ การสอบสวนและการบังคับใช้กฎหมาย” (การพัฒนากระบวนการสืบสวนสอบสวน ปราบปราม และ งานนิติวิทยาศาสตร์ในทุกกระดับ) ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในการปฏิรูประบบงานสอบสวน และการบังคับใช้ กฎหมายเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนในสังคม

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนา ปรับปรุง องค์กรเพื่อให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560 รองรับกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนปฏิรูปประเทศ 11 ด้าน นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 – 2564) นโยบายรัฐบาล นโยบายประเทศไทย 4.0 และเป้าหมาย

การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อให้การบริหารและการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ บรรลุวิสัยทัศน์ “เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา” (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2567) ซึ่งให้ความสำคัญ ด้านการอำนวยความสะดวกและพัฒนาระบบงานสอบสวน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน พัฒนางานนิติวิทยาศาสตร์และนิติเวชให้เข้าสู่ระบบมาตรฐานสากล เพื่อพัฒนาขีดความสามารถงานในส่วนภูมิภาค รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลและเชื่อมโยงฐานข้อมูลนิติวิทยาศาสตร์ ตลอดจนบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาการใช้อำนาจหน้าที่ในการบูรณาการ ร่วมกันในการพัฒนาการสืบสวนสอบสวนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถปฏิบัติงานร่วมกัน ทั้งด้าน ข้อกำหนด การเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน วัตถุพยาน พยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ พยานบุคคล พยานเอกสาร แม้กระทั่งพยานหลักฐานดิจิทัล โดยบูรณาการการทำงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วนร่วมกัน เพื่อสนับสนุนการค้นหาคำความจริงและทำความเข้าใจให้ปรากฏ เพื่อให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจากที่ปรากฏจะเห็นได้ว่าสาธารณชนยังขาดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน ความตรงไปตรงมาในการรวบรวมพยานหลักฐาน การค้นหาข้อเท็จจริงในคดี และการบริหารจัดการคดี รวมไปถึงการให้ข้อมูลแก่สาธารณชนที่ทำให้สาธารณชนเชื่อมั่นได้ จึงเห็นได้ว่าการบูรณาการการสืบสวนสอบสวน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่นและความศรัทธาให้กับประชาชนให้มีต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ และตรงตามวิสัยทัศน์ คือ เป็นองค์กรบังคับใช้กฎหมายที่ประชาชนเชื่อมั่นศรัทธา (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2567)

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับ สถานีตำรวจ
3. เพื่อศึกษาการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา

พนักงานสอบสวนเป็นหัวใจสำคัญและเป็นบันไดขั้นแรกของกระบวนการยุติธรรม ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะเสริมสร้างความถูกต้องชอบธรรมให้กับสังคม แม้จะมีการปรับปรุงแก้ไขในระยะ หลัง แต่ก็ยังไม่เป็นการเพียงพอและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและสภาวะการณ์ปัจจุบัน ทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (ไพรัตน์ รอดทอง, 2547) ดังนั้น กระบวนการสืบสวนสอบสวน เป็น สิ่งสำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ในการแสวงหาข้อเท็จจริง ในการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย โดยในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ ตำรวจประสบปัญหาในการทำงานเป็นอย่างมาก รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายภายใต้ความ

หวาดระแวงจากความกดดันของสังคมในบริบทของยุคสังคมสมัยใหม่ที่ประชาชนมักมีอคติและไม่มีความเชื่อมั่นในการอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

1.2 ทฤษฎีการบูรณาการ (Collaboration Theory)

คือ การศึกษาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน รับฟังความเห็น แนวความคิด สร้างสรรค์งานร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์ในการทำงานเดียวกัน เพื่อความสำเร็จของงาน และได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่า การบูรณาการมีประโยชน์ในการจัดการดำเนินการงาน และจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานการสร้างสรรคงาน มีการสนับสนุนข้อมูล สนับสนุนการเรียนรู้ เกิดความรู้ใหม่ของผู้ที่เข้าร่วมการบูรณาการ (Creswell, 2013)

1.3 ทฤษฎีอาชญาวิทยา

1) ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (The Crime Control Model) โดยทฤษฎีนี้เชื่อว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและพนักงานอัยการสามารถวินิจฉัยความผิดของขั้นตอนได้ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายคือ ขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมจะต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและต้องยอมรับว่า การค้นหาข้อเท็จจริงในชั้นตำรวจและชั้นอัยการเพียงพอที่จะเชื่อถือได้ (อีสุทธิ พันธุ์ฤทธิ์, 2558, น.2-4)

2) ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement Theory) ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2526, น.8) งานหลักของตำรวจและมีความสำคัญยิ่งกว่าการสืบสวน สอบสวน การจับกุมและการลงโทษผู้กระทำผิด ทศนะของ Paul (n.d.) ได้กลายเป็นพื้นฐานของการก่อกำเนิด แนวทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันอาชญากรรมขึ้น ยุทธวิธีหลักของตำรวจในการป้องกันอาชญากรรมตามทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย ย่อมมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมเพราะเกรงกลัวการถูกจับกุม นอกจากนั้น การตรวจท้องที่โดยสม่ำเสมอต่อเนื่องจะทำให้สมาชิกในชุมชนเกิดความรู้สึกว่ามีตำรวจกระจายกำลังอยู่ทั่วไปทุกแห่งหน ซึ่งตำรวจสายตรวจมักได้รับการกำหนดพื้นที่รับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและระงับเหตุร้าย ภายในระยะเวลาแต่ละผลัดที่ปฏิบัติหน้าที่ คือ การตรวจท้องที่ การปรากฏตัวของตำรวจซึ่งจะมีผลในการยับยั้งผู้ที่มีแนวโน้มจะประกอบอาชญากรรมมิให้กระทำผิดเพราะเกรงกลัวต่อการจับกุม ตำรวจจึงมุ่งกระจายกำลังให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่และปฏิบัติงานสายตรวจทันที โดยสม่ำเสมอเพื่อเป็นการลดโอกาสสำหรับผู้ที่จะกระทำผิด ตามแนวคิดนี้จึงให้ความสำคัญกับตำรวจสายตรวจเป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดอัตราส่วนของตำรวจต่อประชากรในจำนวนที่เชื่อว่าเพียงพอกับการรับผิดชอบปัญหาอาชญากรรม (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองวิจัยและพัฒนา, 2550)

3) ทฤษฎีสำนักราชอาชญาวิทยาตั้งเดิม (Theories of the Classical School of Criminology) โดยหลักการของสำนักอาชญาวิทยาตั้งเดิมมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นที่การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกระบวนการยุติธรรมในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 18 ให้มีความเป็นธรรมและเสมอภาค โดยมีให้ตกเป็นเครื่องมือของผู้ปกครอง เพื่อรักษาอำนาจการปกครอง สำหรับมิติด้านอาชญากรรมนั้น สำนักอาชญาวิทยาตั้งเดิมนั้นไม่ได้อธิบายไว้ว่าเกิดจากสาเหตุใด เพียงแต่อธิบายว่ากระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพสามารถป้องกันอาชญากรรมได้ เนื่องจากเชื่อว่ามีธรรมชาติ 3 ประการ คือ มีอิสระในการเลือกพฤติกรรมหรือมีเจตจำนง

อิสระ (Free Will) การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมตนเอง (Rationality) และมนุษย์คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับจากการกระทำ (Utility) (พรชัย ชันดี, 2553)

1.4 การบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม (Collaborative Team Investigation in crime case Collaborative Team Investigation: CTI)

เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาคดีอาชญากรรมและหาตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยมีการทำงานเป็นทีมร่วมกัน เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์หลักฐานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดี หลากหลายทฤษฎีที่ได้รับการนำมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกระบวนการสืบสวนสอบสวน ทฤษฎีการทำงานเป็นทีม (The Team Cohesion Theory) อธิบายว่า การบูรณาการต้องมีการทำงานเป็นทีม มีการทำงานร่วมกันทำงาน การตัดสินใจในระหว่างสมาชิกในทีม เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทฤษฎีความเชี่ยวชาญด้านทรัพยากร (The Resource Specialization Theory) อธิบายว่า ความเชี่ยวชาญ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์เฉพาะทางจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาการสืบสวนสอบสวนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทฤษฎีการแบ่งปันความรู้ (The Knowledge-Sharing Theory) อธิบายว่า การแบ่งปันข้อมูล และความรู้ระหว่างสมาชิกในทีมสามารถแก้ไขปัญหาของทีมได้ และทฤษฎีการแก้ไขปัญหาในทีม (The Team Problem-Solving Theory Suggests) อธิบายว่า การบูรณาการสามารถช่วยให้สมาชิกในทีมสามารถจัดการแก้ไขกับเหตุการณ์หรือกรณีที่มีความซับซ้อนได้ โดยการแยกย่อยออกเป็นส่วน ๆ ที่ทำให้สามารถจัดการปัญหาได้ง่ายขึ้น (Anand, 2021)

1.5 การประเมินผลตามตัวแบบ CIPP Model (Stufflebeam's CIPP Model)

CIPP Model เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน โดย Stufflebeam (1971 อ้างถึงใน ธนเดช ขำเกิด, 2552) ได้ให้ความหมายของการประเมินไว้ว่า เป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม การประเมินโดยรูปแบบ CIPP Model คำว่า CIPP ย่อมาจากคำว่า Context (บริบทหรือสภาวะแวดล้อม) Input (ปัจจัยเบื้องต้น) Process (กระบวนการ) และ Product (ผลผลิต) ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลโครงการได้ดี ซึ่งมีความครอบคลุมในมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านบริหารจัดการ ด้านทรัพยากร ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนั้น ยังสามารถวัดถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของโครงการพัฒนาต่างๆ ของรัฐได้ ซึ่งในทางปฏิบัตินักประเมินผล จะต้องนำเกณฑ์และตัวชี้วัด มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะตามบริบทของโครงการ ซึ่งจากการศึกษาถึงแนวคิดการประเมินโครงการของ Stufflebeam สามารถสรุปได้ว่าการประเมินโครงการแบบ CIPP Model เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องกันในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามที่ได้กำหนดไว้และนำข้อมูลที่ได้นั้นจัดเก็บนั้นไปปฏิบัติและปรับปรุงโครงการอย่างทันท่วงที (เยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2542; วรเดช จันทรรคน และไพโรจน์ ภัทรนรากุล, 2541)

1.6 ทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวนของไทยและต่างประเทศ

ทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวนของประเทศไทย มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) และหน่วยงานชำนาญพิเศษอื่นๆ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ร่วมกันทำงานตามอำนาจหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ถือเป็นสายงานที่มีหน้าที่หลักในการบังคับใช้กฎหมาย ป้องกันปราบปรามสืบสวนสอบสวน เพื่อแก้ไขอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งในอดีตนั้นเคยมีการจัดตั้งเป็นสถานีตำรวจต้นแบบ (นครสวรรค์โมเดล) ในการดำเนินการจัดระบบการทำงานของพนักงานสอบสวน จากเดิมที่พนักงานสอบสวนต้องเข้าเวรและดำเนินการเพียงคนเดียว ปรับเปลี่ยนการทำงานที่เป็นทีมโดยจัดเป็นชุดพนักงานสอบสวน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นไปที่การบริการประชาชนของพนักงานสอบสวนผู้ทำหน้าที่พนักงานสอบสวน (เวร) ให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างรวดเร็ว เป็นธรรม และทีมงานเวรสอบสวนแบบบูรณาการของสถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด (Roiet Model) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้บริการประชาชนด้านอำนวยความสะดวกธรรมชาติทางอาญา เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ได้รับความพึงพอใจและศรัทธาเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น โดยทำงานเป็นทีมร่วมกันทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเมื่อเกิดเหตุและพร้อมปฏิบัติหน้าที่ ประจำสถานีตลอด 24 ชั่วโมง (สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด, 2559)

สำหรับในส่วนของทีมบูรณาการการสืบสวนสอบสวนของต่างประเทศส่วนใหญ่มีรูปแบบคล้ายกับประเทศไทย โดยหน่วยงานของตำรวจจะเป็นผู้รับผิดชอบหลัก และเจ้าหน้าที่ที่มาจากหน่วยงานของภาครัฐ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย และมีหน่วยงานที่มีความชำนาญและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนร่วมและเข้ามามีบทบาทให้การช่วยสนับสนุนการอำนวยความสะดวก ยกตัวอย่างเช่น ประเทศแคนาดา มีการจัดตั้งทีมสืบสวนอาชญากรรมที่ร่วมมือกัน ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานต่างๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนและแก้ไขอาชญากรรม ซึ่งอาจรวมถึงเจ้าหน้าที่จาก Royal Canadian Mounted Police (RCMP) กองกำลังตำรวจประจำเทศบาล และหน่วยงานเฉพาะทางอื่นๆ เช่น Canadian Border Services Agency (CBSA) Canadian Security Intelligence Service (CSIS) โดย RCMP เป็นกองกำลังตำรวจแห่งชาติ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายของรัฐบาลกลาง ในขณะที่กองกำลังตำรวจเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายในระดับท้องถิ่น ทีมเหล่านี้มักมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและทำงานร่วมกัน เพื่อแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากรและแก้ไขคดีอาญาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ ทีมบูรณาการความมั่นคงแห่งชาติ (INSET) ยังประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ เช่น RCMP CBSA CSIS และกองกำลังตำรวจในพื้นที่ ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อสอบสวนและป้องกันกิจกรรมก่อการร้าย และภัยคุกคามความมั่นคงของชาติอื่นๆ และประเทศอังกฤษ ได้มีการจัดตั้งทีมสืบสวนคดีอาชญากรรมที่ร่วมมือกันมักประกอบด้วยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ ที่ทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขอาชญากรรม ซึ่งอาจรวมถึงกองกำลังตำรวจในพื้นที่ สำนักงานอาชญากรรมแห่งชาติ (NCA) และหน่วยงานอื่นๆ เช่น สำนักงานการฉ้อโกงที่ร้ายแรง (SFO) สำนักงานอัยการสูงสุด (CPS) โดยทีมเหล่านี้จะแบ่งปันข้อมูลและทรัพยากร เพื่อให้สามารถสืบสวนและแก้ไขอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ องค์กรอื่นๆ เช่น ห้องปฏิบัติการนิติเวช สำนักงานอัยการสูงสุด อาจมีส่วน

ร่วมในการสืบสวนด้วย เป้าหมาย คือ การรวบรวมความเชี่ยวชาญและทรัพยากรของหน่วยงานต่างๆ เพื่อแก้ไขอาชญากรรมอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งหนึ่งในตัวอย่างที่รู้จักกันดีที่สุดของความร่วมมือนี้คือ ทีมสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง (MCIT) ซึ่งประกอบด้วยกองกำลังตำรวจต่างๆ ในอังกฤษและเวลส์ ซึ่งทำงานร่วมกันเพื่อสืบสวนอาชญากรรมร้ายแรง เช่น การฆาตกรรม การฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา เป็นต้น (OpenAI, 2023) ที่มีความชัดเจนและมีความใกล้เคียงกับทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนในประเทศไทยที่ได้เคยมีการจัดตั้งมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) รวมจำนวนทั้งสิ้น 46 ราย ซึ่งมีความเพียงพอต่อการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interviews) โดยมีคุณสมบัติเป็นเจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่มาจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งมีความรอบรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทางอาญาทั้งในด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ โดยมีประสบการณ์ในสายงานที่ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2) ระดับนโยบาย 3) บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4) นักวิชาการด้านอาชญาวิทยา รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 ราย

2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวนไม่ต่ำกว่า 1 ครั้ง โดยมีคุณสมบัติเป็นบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ และเป็นสถานีตำรวจที่จะต้องจัดทีมบูรณาการงานสืบสวนสอบสวน ตามแนวทางการปฏิรูปด้านระบบงานสอบสวน และการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยมีประสบการณ์ในสายงานที่ปฏิบัติไม่ต่ำกว่า 5 ปี โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) ทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน (ระดับปฏิบัติการ) 2) ระดับนโยบาย 3) บุคลากรในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม และ 4) นักวิชาการด้านอาชญาวิทยา รวมจำนวนทั้งสิ้น 10 ราย โดยผู้วิจัยจะนำข้อสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่มเสนอการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่มเป็นคณะกรรมาธิการการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยหาค่าดัชนี

IOC และยื่นขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ของมหาวิทยาลัยรังสิต จากนั้นเมื่อผ่านการรับรองโครงการวิจัยฯ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ไปยังต้นสังกัดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งออกโดยคณะอาชีวศึกษาและการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยรังสิต เมื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญยินยอมการเข้าร่วมวิจัยและผู้วิจัยจะแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ และสิทธิผู้เข้าร่วมวิจัยตามหลักจริยธรรมการวิจัย และดำเนินการสัมภาษณ์จนกว่าข้อมูลถึงจุดอิ่มตัว (Data Saturation) ทั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยจึงจัดการสนทนากลุ่มโดยมีขั้นตอนก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่นเดียวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก

3. เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยออกแบบแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งกำหนดประเด็นคำถามหลักในการวิจัยให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 2 กลุ่ม โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Questions) และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขและปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีวศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาเพื่อหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ของ Rovinelli & Hambleton (1977) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก คือ 0.86 และค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของข้อคำถามของการสนทนากลุ่ม คือ 0.8

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analytics) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม นำมาวิเคราะห์การบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยการเขียนบรรยายพรรณนาพร้อมยกตัวอย่างประกอบ เพื่อนำไปสู่การตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่และแยกตามประเด็นสำคัญ เปรียบเทียบชุดข้อมูล และเชื่อมโยงกับ แนวคิดเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา ทฤษฎีการบูรณาการ ทฤษฎีอาชีวศึกษา และการบูรณาการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรม

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม มีดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1.1 ขั้นตอนการปฏิบัติงานเมื่อได้รับแจ้งเหตุจากประชาชนในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ดังนี้

1) กรณีการรับแจ้งเหตุจากประชาชน เมื่อประชาชนนำเรื่องราวร้องทุกข์ หรือแจ้งเหตุ ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจสังเกตเห็นว่ากระทบต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและมีความผิดตามกฎหมาย

อาญา โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับแจ้งเรื่อง หรือ ร้อยเวร ในฐานะพนักงานสอบสวน จะเป็นผู้ทำสำนวนคดีความนั้นๆ จะดำเนินการแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีตำรวจ จากนั้นเจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารจะแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่หน่วยต่างๆที่อยู่ประจำในเวลานั้น ทั้งหน่วยปราบปราม ฝ่ายสอบสวน สืบสวน และทุกหน่วยที่ได้รับแจ้ง จะไปยังพื้นที่ เพื่อระงับเหตุหรือประจำการที่เกิดเหตุ สืบสวน และประสานเจ้าหน้าที่จากกองพิสูจน์หลักฐาน มาดำเนินการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุ และส่งพยานหลักฐานไปวิเคราะห์ และทำรายงานกลับมายังพนักงานสอบสวน

2) กรณีการพบเห็นกระทำผิดซึ่งหน้าขณะปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถเรียกตรวจค้น และจับกุมได้หากพบของกลางหรือการกระทำผิดซึ่งหน้า ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแจ้งสิทธิของผู้ต้องหา ก่อนควบคุมตัวไปยังสถานีตำรวจ จากนั้นพนักงานสอบสวนเจ้าของคดี จะดำเนินการให้มีการสอบสวน และประสานงานกับหน่วยงานสืบสวน เพื่อสืบหาพยานหลักฐานเพิ่มเติม โดยในระหว่างนี้พนักงานสอบสวนสามารถร้องขอให้ศาลขังผู้ต้องหาไว้ ระหว่างที่ทำการรวบรวมพยานหลักฐานในคดี ก่อนทำการสรุปความเห็นในสำนวนยื่นเรื่องให้พนักงานอัยการ ร่างคำฟ้องให้ศาลพิจารณาคดีต่อไป

1.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ด้วยรูปแบบอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในยุคปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยอย่างต่อเนื่องที่สร้างความสะดวกสบายให้กับผู้คนในสังคมยุคใหม่เป็นอย่างมาก ส่งผลให้ลักษณะของอาชญากรรมนั้นรุนแรงมากยิ่งขึ้น เช่น อาชญากรรมทางเทคโนโลยี เป็นต้น ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นมีการปรับให้สอดคล้องไปตามสถานการณ์ ซึ่งในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ตำรวจได้มีการประสานงานผ่านทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น การปฏิบัติงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนคดีอาญาในแต่ละคดีมีรูปแบบที่มีความแตกต่างกัน จึงจะต้องมีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจ ตั้งเป้าหมายและแนวทางในการสืบสวนสอบสวนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน มีการรับฟังความคิดเห็น มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีการประสานงานทั้งภายนอกและภายใน เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน โดยมีรายละเอียดได้ ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ความสามารถ

เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ ยังคงขาดความรู้ความเข้าใจทางด้านนิติวิทยาศาสตร์ ที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือ ความรู้ในการรักษาสถานที่เกิดเหตุ รักษาพยานหลักฐาน การจัดการกับสถานที่เกิดเหตุ การเข้าออกของเจ้าหน้าที่ ต้องมีการควบคุม เพื่อลดการปนเปื้อนของสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งรวมไปถึงการเข้าออกสถานที่ของเจ้าหน้าที่กู้ภัย ผู้บังคับบัญชา แพทย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม นอกจากนี้ ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีความรู้ความสามารถหลายด้านโดยเฉพาะด้านการวิเคราะห์อาชญากรรม ต้องสามารถวิเคราะห์ความเชื่อมโยงอาชญากรรมได้ ซึ่งปัจจุบันอาชญากรรมได้เปลี่ยนรูปแบบปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัย และนำหน้าเจ้าหน้าที่ตำรวจไปหนึ่งก้าวอยู่เสมอ ซึ่งส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องมีการพัฒนาความรู้ทางด้านนิติวิทยาศาสตร์อยู่เสมอ เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นผู้เผชิญเหตุคนแรก จึงต้องมีความรู้ในการบริหารจัดการและรักษาสถานที่เกิดเหตุ

ซึ่งในระดับสถานีตำรวจนั้นพบว่าอาจมีความรู้ในด้านนี้น้อย เนื่องจากไม่ได้อบรมอย่างต่อเนื่อง และไม่ทั่วถึงแก่เจ้าหน้าที่ทุกคน ส่งผลให้การวิเคราะห์สาเหตุหรือรวบรวมข้อมูลจากสถานที่เกิดเหตุในการหาจุดเชื่อมโยงไปยังผู้กระทำผิดได้ยากมากขึ้น ทั้งนี้ ในระดับสถานีตำรวจควรมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนกลางที่เป็นหมวดหมู่ เช่น ลักษณะการกระทำผิด สถานที่ เวลา เป้าหมายในการกระทำความผิด เป็นต้น เพื่อความรวดเร็วในการสืบหาตัวผู้กระทำผิด

2.2) ด้านการประสานงาน

เนื่องจากการติดต่อและประสานงานจะต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร และมีขั้นตอนมากต้องใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การรวบรวมพยานหลักฐานนั้นเกิดความล่าช้า อีกทั้งการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละหน่วยในสถานีตำรวจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์แตกต่างกัน มีความเป็นเอกภาพค่อนข้างน้อย ไม่มีโครงสร้างการทำงานหรือประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ต่อเนื่อง ทำให้เกิดปัญหาในการจับกุมและดำเนินคดี หรือแม้กระทั่งพนักงานสอบสวนพยายามรวบรวมพยานหลักฐาน หรือการสอบปากคำแต่ไม่ได้ความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สืบสวน เจ้าหน้าที่ป้องกันปราบปราม ภาระค่าใช้จ่ายในการติดตามพยานหรือส่งข้อมูลในการรวบรวมพยานหลักฐาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ยังพบประเด็นที่น่าสนใจในการสื่อสารการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อเกิดอาชญากรรมหรือเหตุที่น่าสนใจว่า การประสานงานหรือการให้ข้อมูลข่าวกับสื่อหรือ แม้กระทั่งการให้สัมภาษณ์ข้อมูลในคดีนั้นในหลายครั้งมีความคลาดเคลื่อนกันหรือไม่สอดคล้องในการให้สัมภาษณ์หรือการให้ข่าว ทำให้ประชาชนที่ติดตามข่าวสารขาดความเชื่อมั่นในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.3) ด้านการบูรณาการร่วมกัน

ด้วยในปัจจุบันยังไม่มีแนวทางปฏิบัติหรือกฎระเบียบที่ชัดเจนในการตั้งทีมบูรณาการ จึงส่งผลให้เกิดปัญหาเรื่องลำดับชั้นยศในการบังคับบัญชา ไม่มีการวางแผนและการบริหารจัดการภายในทีมที่ชัดเจน ไม่มีหัวหน้าทีมมาคอยกำกับดูแลหรือแก้ไขปัญหานั้นที่เกิดปัญหา ในบางกรณีมีหัวหน้าทีมที่มีชั้นยศที่น้อยกว่า มักจะไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือไม่ได้รับการยอมรับ หากมีการสร้างทีมบูรณาการในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา พบว่ายังคงขาดความเป็นเอกภาพในการดำเนินงานอย่างมาก เช่น การไม่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ส่งผลในการในการเลือกหัวหน้าทีมบูรณาการ ไม่ได้มีการทำงานเป็นทีมอย่างมีโครงสร้าง ไม่ได้มีการตั้งหัวหน้าทีมหรือการบริหารจัดการทีมอย่างเป็นรูปแบบแต่อย่างใด ไม่ได้มีการแบ่งหน้าที่ ไม่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันแต่อย่างใด เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้น

3. การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน โดยมีรายละเอียดได้ ดังนี้

3.1 การสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

เพื่อให้การดำเนินการในกระบวนการสอบสวนคดีอาญาเกิดประสิทธิภาพ จะต้องสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ปรับทัศนคติ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการทำงาน

ทำข้อตกลงในการปฏิบัติงาน และการสร้างการมีส่วนร่วมภายในสถานี่ตำรวจ โดยการประชุม หรือ เพื่อให้ เกิดเป้าหมายที่เป็นจุดมุ่งหมายให้มีรูปแบบการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การทำงานเกิดความ เป็นเอกภาพ มีโครงสร้างในการวางแผนในการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับรูปแบบการดำเนินการให้ สอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ผู้บังคับบัญชาต้องช่วยประสานงานแก้ไขปัญหาที่ เกิดได้ การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างมีเหตุผล ผู้บังคับบัญชาต้องใส่ใจผู้ใต้บังคับบัญชาในสายงาน ของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนะนำแนวทางให้การแก้ไขปัญหา มีการพัฒนาเครือข่าย ในการประสานงานความร่วมมือในการแบ่งปันข้อมูลในหน่วยงานภาคเอกชนให้มากขึ้น เช่น ห้างสรรพสินค้า ร้านสะดวกซื้อ ร้านทอง เครือข่ายโทรศัพท์ สถาบันทางการเงิน เป็นต้น มีการจัดการและการบริหารงาน อย่างเป็นระบบ มีความเท่าเทียมเสมอภาค สนับสนุนบุคลากรในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะในด้านต่างๆที่ เป็นประโยชน์และเกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างสม่ำเสมอ และส่งเสริมโอกาสและความก้าวหน้าในการเลื่อน ตำแหน่งขั้นยศตามผลงาน

3.2 การพัฒนาองค์ความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี่ตำรวจ

โดยเน้นขั้นตอนการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 12 ขั้นตอน การรักษาพยานหลักฐาน การรวบรวมพยานหลักฐาน การตรวจสอบพยานหลักฐาน หลักห่วงโซ่การคุ้มครองพยานหลักฐาน ซึ่งเป็น ความรู้พื้นฐานที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาจะต้องมี โดยควรมีการอบรม ระยะสั้น เพื่อพัฒนาทักษะและทบทวนความรู้ด้านนิติวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการประชุมร่วมกับ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของแต่ละ หน่วยงาน กรณีศึกษาที่มีความน่าสนใจ เพื่อสร้างองค์ความรู้ แนวทางการแก้ไขปัญหา และการกำหนดขั้นตอน หรือกระบวนการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีความชัดเจนมาก ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรมีการพัฒนาเทคโนโลยีในรูปแบบระบบฐานข้อมูลกลาง ในการจัดเก็บด้านข้อมูลที่สำคัญ ต่างๆ และเก็บหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์ของผู้กระทำผิด เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลของ เจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี่

3.3 การสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานี่ตำรวจ

ควรต้องพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเพื่อให้ประชาชนไว้วางใจ การส่งเสริมและ สนับสนุนนโยบายที่สร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจภายในองค์กร เน้นหลักการบังคับใช้ กฎหมายในการทำงาน สร้างความโปร่งใสในการทำงานด้วยความเป็นกลาง โดยยึดหลักความยุติธรรมในการให้ ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายด้วยความเท่าเทียมไม่เลือกปฏิบัติ ปราศจากอคติ มีการทำงานที่โปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้ มีการอธิบายขั้นตอนในการสอบสวนให้คู่กรณีทราบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และปรับปรุงภาพลักษณ์ขององค์กรตำรวจ ให้แสดงออกถึงความตระหนักและเอาใจใส่ ต่อความปลอดภัยของประชาชน นอกจากนี้ในทีมบูรณาการ ต้องมีการประชุม หรือ เพื่อกำหนดผู้ให้ข้อมูล แก่สื่อมวลชนที่เป็นข้อเท็จจริงที่ชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเท่าที่จะสามารถเปิดเผยข้อมูลได้และต้อง ไม่กระทบต่อรูปคดี ซึ่งนำไปสู่การสื่อสารองค์กรที่มีคุณภาพ ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร การแจ้งเหตุ การขอความร่วมมือจากประชาชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

3.4 การจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานี

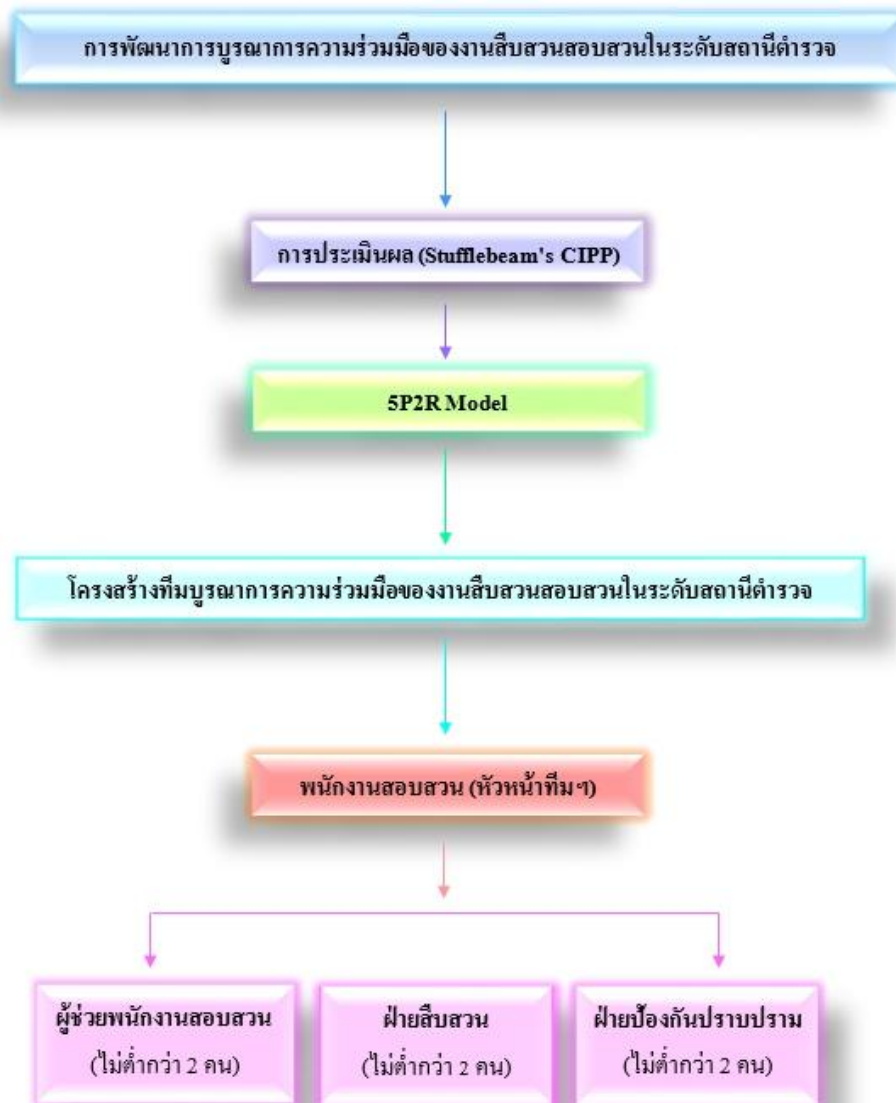
(1) ระดับปฏิบัติการ ควรริเริ่มให้มีการจัดตั้งทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคืออาญา เน้นรูปแบบการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผน ประชุม ประสานงาน วิเคราะห์ข้อมูล และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน ด้วยการสร้างแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยต้องมีการกำหนดคุณลักษณะหัวหน้าทีม ที่ต้องมีความรู้ความสามารถในการประสานงาน โดยหัวหน้าทีมบูรณาการต้องมอบหมายหน้าที่ และขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น กองพิสูจน์หลักฐาน โรงพยาบาล เป็นต้น มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อความสะดวกรวดเร็ว มีการใช้ทรัพยากรบุคคลตามความรู้และทักษะให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ อีกทั้งหลังจบการปฏิบัติงานต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน และรายงานผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อจัดเก็บเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อดี และข้อเสีย เพื่อพัฒนาทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวนคืออาญาต่อไปในอนาคต

(2) ระดับผู้บริหาร ผู้บังคับบัญชาควรต้องให้ความสนใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่ตลอดเวลา มีจุดยืนที่มุ่งหมายในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนอย่างเสมอภาค เป็นกลางมากที่สุด โดยยึดหลักตามกฎหมายและสร้างกระบวนการหรือหลักเกณฑ์ในการส่งเสริมเจ้าหน้าที่ ดำรงไว้ให้ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานจากผลงานที่ได้ปฏิบัติจริง

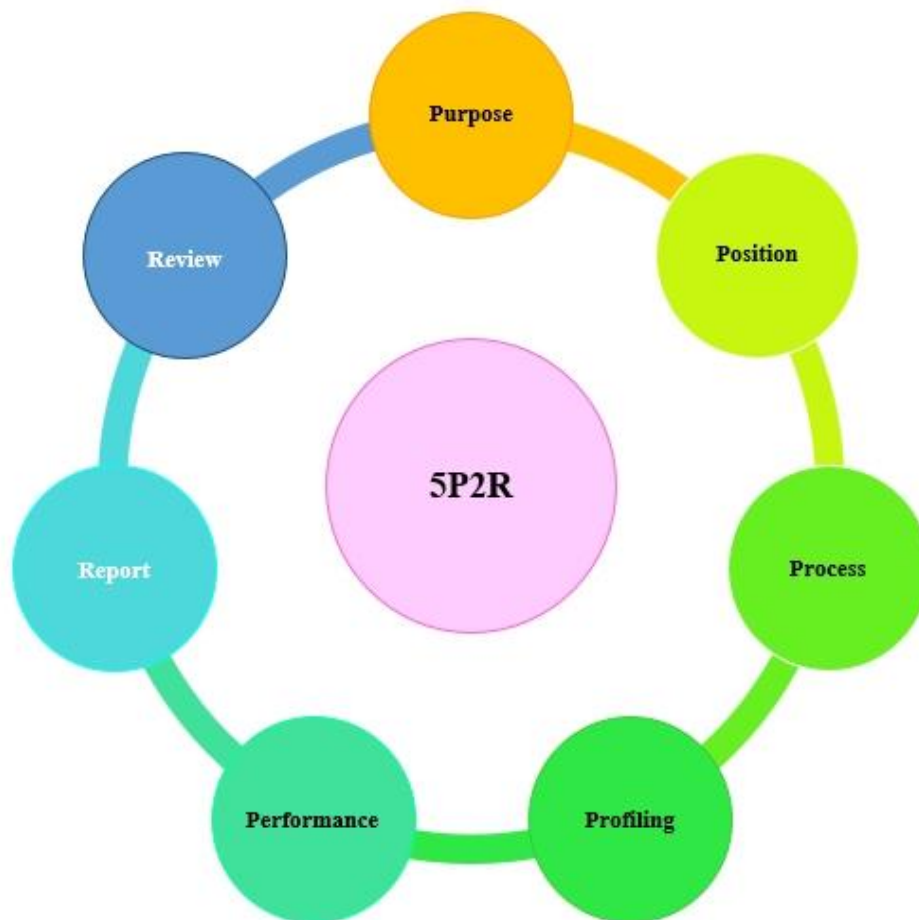
(3) ระดับนโยบาย ควรลดการออกคำสั่งหรือระเบียบที่ซ้ำซ้อน ปรับเปลี่ยนแนวทางในการออกคำสั่งหรือระเบียบที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีความทันสมัย มีความสอดคล้องกับสถานการณ์อาชญากรรมในปัจจุบัน และใช้เพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างความเชื่อมั่น และภาพลักษณ์ขององค์กรตำรวจให้มีความน่าเชื่อถือ โดยการกำหนดผู้ให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชน สังคม และประชาชนในทุกสถานีตำรวจ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ ผู้วิจัยได้ออกแบบโมเดลทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ (5P2R Model) หมายถึง รูปแบบการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานี ที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีศักยภาพ มีกระบวนการขั้นตอนมีแนวทางในการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน มีความร่วมมืออย่างเป็นระบบ มีการสื่อสารและประสานงานที่รวดเร็ว มีเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสามารถประเมินผลและตรวจสอบได้ ซึ่งจะสามารถการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และสร้างความเชื่อมั่นในการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน

ภาพที่ 1 สรุปการพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีดำรวจ

ภาพที่ 2 โมเดลที่มุ่งการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ (5P2R Model)

จากโมเดลที่มุ่งการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ (5P2R Model) ข้างต้นนั้น โดยผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดการประเมินผลตามตัวแบบ CIPP Model (Stufflebeam's CIPP Model) ของ Stufflebeam (1971) ซึ่งเป็นกระบวนการของการบรรยาย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม มาประยุกต์และปรับใช้ให้เกิดความสอดคล้องกับการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจในมีความครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจอย่างเป็นระบบและมีกระบวนการตั้งแต่การจัดตั้งทีมบูรณาการ โครงสร้างในการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการ ทีมบูรณาการ โดยสามารถอธิบายตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 การพัฒนาการบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยใช้ 5P2R Model ตามแนวคิด Stufflebeam's CIPP Model

Stufflebeam's CIPP Model	การตัดสินใจ	5P2R Model
การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ และความเป็นไปได้ของโครงการ	เพื่อการวางแผน (Planning Decisions) การกำหนดเป้าหมายของโครงการ	Purpose กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายจากปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในระดับสถานีตำรวจ Process จัดทำขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลา กำหนดเวลาการทำงานการสืบสวนสอบสวนแต่ละขั้นตอน พัฒนาขั้นตอนการปฏิบัติงานมาตรฐาน (SOP)
การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ	เพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) การกำหนดยุทธวิธี แนวทางในการดำเนินการจากทรัพยากรที่มีอยู่	Position การคัดเลือกบุคลากรที่มีทักษะ และความเชี่ยวชาญที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวน กำหนดและระบุสมาชิกทีมงานที่มีทักษะประสบการณ์ Profiling ใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในการทำงานร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการแบ่งปันข้อมูล
การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไป มีประสิทธิภาพมากขึ้น	เพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) การปรับเปลี่ยนยุทธวิธีหรือการดำเนินการให้มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป	Performance การระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับกระบวนการสืบสวนสอบสวน พัฒนาแผนฉุกเฉิน เพื่อรับมือกับความท้าทายที่ไม่คาดคิด ตรวจสอบการปฏิบัติและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในการทำงานให้ถูกต้องตามหลักกฎหมาย
การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) การเปลี่ยนแปลง ขยายแผนงาน หรือ ยุติโครงการ	Report การรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสำนวนสรุปสำนวน อย่างครบถ้วน พร้อมกับปรึกษาพนักงานอัยการอย่างต่อเนื่อง และนำส่งพนักงานอัยการ หรือปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมต่อไป Review การดำเนินการทบทวนผลการทำงานถึงข้อบกพร่องพร้อมนำไปปรับปรุงและเป็นกรณีศึกษาให้กำลังพล ส่งเสริมความสำเร็จและยกย่องการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้มีขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ พัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้มีความรู้และความสามารถ

โดยมีกระบวนการในการดำเนินงานที่บูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ตามแนวทางตาม 5P2R Model ดังนี้

1) จัดตั้งที่บูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ประกอบด้วย

(1) กำหนดทิศทาง และ เป้าหมาย จากปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันในระดับสถานีตำรวจ

(2) สร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกัน โดยการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ระยะเวลา กำหนดเวลาการทำงาน

(3) คัดเลือกบุคลากร ที่คุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 3 ปี ในสายงานของตน

(4) ใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อการสื่อสารและประสานข้อมูลที่รวดเร็ว เช่น การประสานงานด้านข้อมูล ส่งรายงาน ผ่าน Line การจัดเก็บข้อมูลสำคัญอย่างเป็นระบบผ่าน Cloud Service การประชุมที่บูรณาการผ่านระบบ Zoom เป็นต้น

(5) ประเมินผลการปฏิบัติงานของที่บูรณาการฯ โดยวิธีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนหรือผู้รับบริการที่ได้รับจากการให้บริการของข้าราชการตำรวจ ตามมาตรา 82 (2) และมาตรา 174 (5) ตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 เพื่อให้เจ้าหน้าที่ในที่บูรณาการฯ ได้เข้าสู่กระบวนการพิจารณาแต่งตั้งและการเลื่อนตำแหน่ง

(6) กำหนดผู้ให้ข้อมูลกับสื่อมวลชน ประชาชน และสังคมที่มีความชัดเจน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในการอำนวยความสะดวก

2) โครงสร้างที่บูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ประกอบด้วย

(1) พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม) มีหน้าที่หลัก ในการบริหารจัดการ ประสานงาน สั่งการ มอบหมายงาน กำหนดทิศทางในการดำเนินงาน เก็บรวบรวมพยานหลักฐาน สรุปสำนวนส่งฟ้องไปยังอัยการ และสรุปผลการปฏิบัติงานแก่ผู้บังคับบัญชา

(2) ผู้ช่วยพนักงานสอบสวน มีหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนงานสอบสวน พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม) ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น สอบปากคำ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เป็นต้น

(3) ฝ่ายป้องกันปราบปราม มีหน้าที่เป็นฝ่ายสนับสนุนงานสอบสวนเป็น ผู้เผชิญเหตุคนแรก ชักถามมูลเหตุ ยับยั้งป้องกันเหตุ จับกุมผู้กระทำผิดซึ่งหน้า รักษาสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น

(4) ฝ่ายสืบสวนสอบสวน มีหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนงานสอบสวน จับกุมผู้กระทำผิดตามหมายจับ รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

3) กระบวนการบริหารจัดการที่บูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ ประกอบด้วย

(1) พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม) ต้องเรียกประชุมทีมบูรณาการฯ อย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง ผ่านระบบ Online เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น สรุปผลการปฏิบัติงานแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน การแชร์ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นต้น

(2) ในกรณีที่เกิดปัญหาเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ในทีมต้องจะแจ้งหัวหน้าทีมอย่างรวดเร็ว เพื่อการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รายงานผู้บังคับบัญชา และแก้ไขปัญหาภายใต้หลักกฎหมาย

(3) พนักงานสอบสวน (หัวหน้าทีม) รวบรวมพยานหลักฐานเข้าสำนวน สรุปสำนวนเสนอผู้บังคับบัญชา พร้อมกับปรึกษาพนักงานอัยการอย่างต่อเนื่อง และนำส่งพนักงานอัยการส่งฟ้องศาล

(4) ส่งเสริมความสำเร็จและยกย่องการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้มีขวัญกำลังใจ และพัฒนาทักษะและองค์ความรู้โดยการอบรมเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เช่น นิติวิทยาศาสตร์นิติดิจิทัล เป็นต้น

ดังนั้น การพัฒนาที่บูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจตามแนวทางตาม 5P2R Model ตามแนวคิด Stufflebeam's CIPP Model จากความร่วมมือของบุคลากรจากฝ่ายต่างๆ ที่มีหน้าที่แตกต่างกันภายในทีม ส่งผลให้การทำงานของงานสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ เกิดประสิทธิภาพอย่างครอบคลุมในทุกๆ มิติ โดยสามารถปรับเปลี่ยนแนวทางในการทำงานให้เกิดความยืดหยุ่น และให้เกิดความสอดคล้องกับเหตุอาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไปยุคสมัย ซึ่งนำไปสู่การลดระยะเวลาในการประสานงาน การติดตามจับกุม การรวบรวมพยานหลักฐาน ประหยัดงบประมาณค่าใช้จ่าย ซึ่งจะทำให้โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงจากข้อผิดพลาดในการทำงานลดน้อยลงภายในทีม สามารถปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนและกระบวนการในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีให้ดียิ่งขึ้น จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานที่ตรวจสอบได้ และส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงาน ได้แก่ งานสอบสวน งานสืบสวน งานป้องกันปราบปราม เป็นต้น และการบริหารจัดการภายในสถานีตำรวจ ซึ่งเป็นการยกระดับและเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับการอำนวยความสะดวกได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรมีการริเริ่มการจัดตั้งทีมบูรณาการความร่วมมือของงานสืบสวนสอบสวนในระดับสถานีตำรวจ โดยเริ่มใช้ 5P2R Model ในระดับสถานีตำรวจที่มีความพร้อมในด้านบุคลากร และมีการสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรที่มีความจำเป็นในการปฏิบัติงาน สร้างเครือข่ายและเทคโนโลยีที่มีความจำเป็นต่อการประสานงาน

1.2 เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรพัฒนาทักษะความรู้ในการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย เช่น ด้านนิติวิทยาศาสตร์และนิติดิจิทัล โดยเฉพาะการรวบรวมพยานหลักฐานที่ถูกต้อง ด้านการวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงเหตุอาชญากรรม ด้านการสร้างองค์ความรู้และเทคนิค ในการ

สืบสวนสอบสวนจากคดีตัวอย่าง ที่มีความน่าสนใจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการสืบสวนสอบสวน ด้านการจัดการ และการประสานงานกับสื่อ ด้านการบริหารและการจัดการภายใต้สภาวะทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น โดยเป็นการอบรม ประชุมสนทนากลุ่ม ระยะเวลาสั้น อย่างต่อเนื่อง จากผู้เชี่ยวชาญภายนอกหรือต่างประเทศ

1.3 เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรบังคับใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาแต่งตั้งและการเลื่อนตำแหน่ง จากวิธีการประเมินความพึงพอใจของประชาชน หรือผู้รับบริการที่ได้รับจากการให้บริการของข้าราชการตำรวจ ตามมาตรา 82 (2) และมาตรา 174 (5) ตาม พ.ร.บ. ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2565 ที่มาจากการปฏิบัติงานด้วยผลงานที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

1.4 เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น Big Data, AI เป็นต้น มาพัฒนา ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ในรูปแบบโปรแกรมในการทำงาน ระบบการส่งเอกสาร สร้างเครือข่ายประสานงานข้อมูลกับหน่วยงานเอกชน เป็นต้น มาใช้ในระบบสถานีตำรวจ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ลดความล่าช้า และประหยัดงบประมาณในการปฏิบัติงาน

1.5 เสนอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรลด ภาระเบียด ข้อบังคับ และคำสั่งที่มีความซ้ำซ้อน และพัฒนานโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริงแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้ปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรมีการประเมิน และติดตาม ผลการปฏิบัติงานของทีมบูรณาการฯ ในระดับสถานีตำรวจ (5P2R Model) จากภาคประชาชน หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรสื่อ ร่วมด้วย เพื่อความเป็นกลาง และร่วมวิพากษ์ถึงข้อดีและข้อเสีย ที่จะสามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการขั้นตอนในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาให้มีความกระจ่างชัดเจนแก่ประชาชน โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อออนไลน์ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจปัญหา ข้อกฎหมาย และกระบวนการขั้นตอนในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นการสร้างความกดดันและความเครียดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

2.3 ควรมีการกำหนดหน้าที่ “เจ้าหน้าที่ตำรวจสื่อสารองค์กร” ในทุกสถานีตำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ข้อมูลกับสื่อในทุกสถานีตำรวจ และต้องผ่านการกลั่นกรองข้อมูลและข้อเท็จจริงจากผู้บังคับบัญชาก่อนให้สัมภาษณ์กับสื่อทุกครั้ง

2.4 ควรมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เทคนิคในการทำงาน ร่วมกันแก้ไขปัญหา ภายในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจ สร้างความสัมพันธ์อันดี สร้างทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันภายในสถานีตำรวจ

2.5 เจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนาย ควรต้องคำนึงถึงการปฏิบัติงานภายใต้ หลักสิทธิเสรีภาพ หลักสิทธิมนุษยชน ใช้อำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก ด้วยความรวดเร็ว เท่าเทียม เสมอภาค และการบังคับใช้กฎหมายที่ชอบด้วยกฎหมายอย่างมีอาชีพ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1. ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจที่มีความแตกต่างกัน เช่น จำนวนคดี จำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจ พื้นที่ความรับผิดชอบ ปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ สถิติอาชญากรรม เป็นต้น

3.2. ควรศึกษาความเชื่อมั่นและความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบูรณาการงานสืบสวนสอบสวนร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในระดับสถานีตำรวจ

เอกสารอ้างอิง

- ชยุต มารยาทตรี. (2565). การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานสอบสวนของสถานีตำรวจในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์*, 8(2), 116-135.
- ธเนศ ขำเกิด. (2552). *การประเมินทั้งระบบด้วย CIPP Model*.
<http://gotoknow.org/blogs/post/26106?class=yuimenuitemlable>.
- ธีสุทธิ์ พันธุ์ฤทธิ์. (2558). *การรับฟังพยานหลักฐานคดีอาญา: บทวิเคราะห์และบทวิจารณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). นิตินธรรม.
- นราธิป นยะเนตร. (2563). *ปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจภูธรศรีราชาจังหวัดชลบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปุรชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2526). *การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม หลักทฤษฎีและมาตรการ*. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ไพรัตน์ รอดทอง. (2547). *ปัจจัยที่มีต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในสังกัด ตำรวจภูธรจังหวัดนครปฐม สมุทรสาครและสุพรรณบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรชัย ชันดี. (2553). *ทฤษฎีอาชญาวิทยา: หลักการ งานวิจัย และนโยบายประยุกต์* (พิมพ์ครั้งที่ 1). ห้างหุ้นส่วนจำกัดสุนทรฟิล์ม.
- วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2541). *การประเมินผลระบบเปิด*. สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์.
- วรภรณ์ ช่วงขุนทด. (2559). การบูรณาการการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนและการสอบสวนระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ: กรณีคดีพิเศษพื้นที่รับผิดชอบของศูนย์ปฏิบัติการคดีพิเศษภาค 8. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ครั้งที่ 6 การศึกษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (น. 645-656). มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- สถานีตำรวจภูธรเมืองร้อยเอ็ด. (2559). *การจัดเวรสอบสวนแบบบูรณาการ*.
<http://www.muang.roiet.police.go.th/index.php/component/content/article/1-2013-06-07-08-05-51/157-2016-07-01-08-07-46>.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2567). *แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. <https://www.royalthaipolice.go.th/downloads/plan67.pdf>.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองสารนิเทศ. (2559). *ติดตามการดำเนินการจัดทีมบูรณาการสืบสวนสอบสวน*.

<https://saranitet.police.go.th/6213>.

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กองวิจัยและพัฒนา. (2550). *รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม*. กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2542). *การประเมินโครงการแนวคิดและการปฏิบัติ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Anand, A. (2021). *Investigation is collaboration: How to make it work*.

<https://kit.exposingtheinvisible.org/en/collaboration.html>.

Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry & research design* (3rd ed.). Sage.

OpenAI. (2023). ChatGPT (March 14 version) [Large language model].

<https://chat.openai.com/>.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.